

Coreșpondența Română

APARE IN TOATE ȚILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Coreșpondența Română

ROMANIA ȘI ȚERILE VECINE	IN STRĂINĂTATE
Pe 12 luni 30 lei	Pe 12 luni 40 lei
6 " 15 "	6 " 20 "
3 " 8 "	3 " 10 "

TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după învoială.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

Apropiindu-se sfârșitul anului, rugăm pe aceia dintre abonații noștri, cărora le expiră abonamentul la 31 Decembrie, să și-l reînnoiască cât mai curând, pentru ca expedițiunea să se poată face regulat.

Reducem de la 1 Ianuarie abonamentul și pentru țările învecinate cu România la 30 lei pe un an, 15 lei pe o jumătate de an și 8 lei pe un pătrar de an.

Rugăm deci cu atât mai virtos pe abonații noștri din România să stăruie printre amicii și cunoscuții lor, ca să le sprijinească în greaua noastră întreprindere.

Administrațiunea.

MEMENTO

Nu mă plâng de nimeni, nu plâng pe nimeni, ci spun numai fără de incungiur de averuri de mulți știute, pentru-ca toți știu seamă de ele.

Românii din Ardeal au pierdut în timpul războaielor cu Turcii drepturile lor străvechi pe pământul de sub picioarele lor. Nu întru bărbătească, ci profitând de strimtoriile, în care se afla patria, unindu-se cu turcii și unelind în fel de fel de chinuri, nobilimea ungară s'a încuibat în Ardeal și s'a făcut prin usurpare stăpână pe țara strămoșască a Românilor, reducându-i pe stăpânii de mai înainte la starea de robi ai pământului muncit de dânsii.

Pușinii Români, care tot au mai păstrat unele din drepturile străvechi, au rămas înclasați și s'au pierdut încetul cu încetul din clasa nobilitară maghiară. Ast-fel Românii au rămas și fără de clasă conducătoare.

Mai erau, ce-i drept, și după trecerea de stăpânirea habsburgică a Ardealului Români nobili; aceștia însă erau legați în interesele lor particulare de nobilimea ungară și n'au făcut nici o dată cauză comună cu marea mulțime a asupriților. Primul Român nobil, care s'a luptat și a expus pentru popor, a fost *Inocențiu Clain*, feciorul unui țeran de la Sad, lângă Biiu.

El a murit în surghiun, în vreme ce ucenicul și soțul lui de luptă, *Grigorie Maior*, a stat ani de zile de-a rândul în temnița de la Muncaciú.

Sunt o sută cincideci de ani de atunci și soarta lor au avut-o toți ce s'au luptat în curgerea acestui timp, ca dânsii, pentru popor.

Samuil Clain, *Petru Maior* și *Gheorghe Șincai*, ducând mai departe lucrarea pornită de *Inocențiu Clain*, au suferit mari prigoniri; în deosebi *Șincai* a murit, precum se dice, pe sub garduri.

Căci voia, ce-i drept, și curtea din Viena să creeze o clasă cultă română, însă numai pentru-ca prin ea să dispună potrivit cu propriile sale planuri de masele mari ale poporului român. Românii trebuiau să se pună în mișcare și să devie amenințatori, numai însă când Curtea din Viena voia să-i strimtoreze pe nobili, ca să-i facă mai accesibili pentru planurile ei: îndată însă ce buna înțelegere între Curte și nobilime era restabilită, fruntașii Românilor erau jertfiți, dacă nu voiau să tacă și să fie slugarnici față cu nobilimea.

Aceasta e și astăzi soarta oamenilor, pe care Românii de peste Carpați i-au crescut anume, pentru-ca să ducă mai departe lupta națională.

Cunoaștem cu toții, din școală, tradițiunea despre puii de lei, cei trei feciori ai lui Hamilcar Barcaș, care, încă copii, au jurat în fața altarului, că vor lupta fără de răgaz contra Romei.

Ast-fel de oameni osândiți a lupta fără de răgaz sunt și Ardeleni cu știință de carte.

În casa părintească, în școală, jucându-se cu copiii, la petreceri, în toate împrejurările vieții, ei s'au deprins cu gândul, că au să se lupte fără de repaus chiar și dacă n'ar avea nădejde de izbândă, și blăstemul părinților greu insultați i-ar ajunge, huliți ar fi de frați, de surori și de rude, alunga-i-ar cu dispreț adinc cei ce i-au iubit în copilărie, dacă ar curma fie chiar și numai pe o clipă lupta.

Această li-e soarta, acesta rostul în lumea, în care intră: o știu din copilărie și-o simt din ce în ce mai clar în timpul creșterii lor. Ajunși, în sfârșit, la universitate, ei își dau seamă, că grea afară din cale are să le fie viața, dacă conflictul dintre Români și Maghiari nu se va rezolva cât mai curând.

În viața publică a patriei lor ei găsesc teren de activitate numai dacă sunt *cu minte*, adică se dau după *păr* și *tac*, când Românul e insultat, dus în ghionturi, nedreptățit, tratat ca ne-om.

Strimtorați de miseriile vieții dîlnice, au făcut-o mulți aceasta și au fost îngăduiți să trăiască. Vai inse de capul lor! Dispre-

țuiți de Maghiari, care îi iau drept unelte, ei sunt urgisiți de Români, care îi socotesc drept vîndători de neam. Trăiesc viață retrasă, părăsiți, ca niște inciumați, chiar și de cei mai apropiați ai lor.

Ca să scape de soarta aceasta, alții s'au retras pe la sate, unde găsim ca notari, preoți ori învățători oameni cu studii academice făcute la cele mai renumite universități din Europa.

În curând însă li s'a impus *tăcerea* și în această mai ocrotită parte a vieții comune.

Nici acum însă poporul nu s'a făcut mai îngăduitor. El aleargă cu inima deschisă spre cei ce luptă înainte și sufer loviturile, și hulește, alungă de la dânsul, acopere cu dispreț pe cei ce se dau după *păr*.

Singura scăpare dar pentru cei ce nu mai puteau să urmeze lupta era trecerea peste hotare, aici în România, unde puteau să resule în toată libertatea.

Și mulți au căutat scăparea aceasta, unii din chiar al lor îndemn, ear alții siliți de împrejurări, fie ca să nu dea rele exemple, fie ca să nu împingă lupta prea departe.

Suntem aici noi Românii veniți de dincolo, și știe fiește-care dintre noi, cum și cu ce gânduri a venit. Un lucru e însă lămurit atât pentru noi, cât și pentru frații noștri: că nimeni în lumea aceasta nu poate să ceară de la noi să câștigăm simpatiile cui-va pentru poporul, în numele căruia am fost nevoiți să părăsim țara noastră. Datori suntem numai să nu creăm greutate pentru statul român, în care am găsit ocrotire și puțința unei vieți oneste și ale căruia interese sunt mai presus de cele particulare ardelenesti. Veniți aici cu inimile pline de durere, noi suntem osândiți să continuăm lupta, să le facem dușmani celor ce'n țara noastră ne-au făcut viața nesuferită și să câștigăm inimile pentru cei ce continuă lupta acasă.

Aceasta o așteaptă de la noi și părinții, rudele, prietenii, toți iubiții noștri, în gândul cărora noi nu suntem aici, ca să avem o viață mai ferită de grijile vieții dîlnice, ci ca să lucrăm de aici pentru izbânda națională.

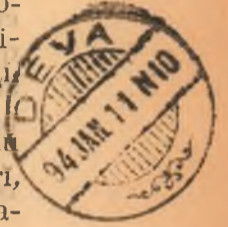
Și totuși de la un timp încoace foarte adese-ori ni se aruncă vorba, că pe când lumea se agitează împrejurul nostru, mulți dintre noi stau retrași, nepăsători, preocupați numai de interesele lor particulare.

E ori nu întemeiată mustrarea aceasta?

E ori nu adevărat, că destul a fost să ne simțim pe un pământ liber, pentru-ca să ne uităm datorii și să nu mai avem inimă pentru suferințele celor ce sufer?

Nu!

Am ajuns însă, că și aici, pe pământul acesta, ni se cere să fim *cu minte*, să ne dăm după *păr* și să tăcem, dacă voim să

A APARUT

**și se află de vânzare la toate librăriile, chioșcurile și la
toți vânzătorii de ziare din țară**

CALENDARUL LIGEI

PENTRU

UNITATEA CULTURALĂ A TUTUROR ROMANILOR

ILUSTRAT

CU

PORTRETELE PREȘEDINȚILOR SECȚIILOR LIGEII DIN ȚARĂ

PRECUM ȘI O FOTOGRAFIE REPRESINTAND

INAUGURAREA BUSTULUI LUI MIHAIL KOGĂLNICEANU

PARTEA LITERARĂ ESTE DATORITĂ DOMNILOR

V. A. Urechiă, De la Vrancea, Vlahuță, Th. D. Speranția

Nicolae Țincu, Cornelia din Moldova, N. Rădulescu-Niger, Artur Stavri, St. Periețeanu-Buđe

Al. Macedonsky, I. Rusu Șirianul, C. I. Tudor, Gr. J. Holban-Lear, O. Carp

Colonel Gh. Boteanu, Th. M. Stoenescu, Traian Demetrescu, De la Căscioare, și alții

PRECIUL UNUI ESEMPALAR 1.50, DE LUX 2 LEI

DEPOSITUL

LA

TIPOGRAFIA THOMA BASILESCU, BULEVARDUL ELISABETA No. 111.

BUCURESCI